

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і
література)»

за спеціальністю 014 Середня освіта

спеціалізації 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри, протокол № 1 від «29»
серпня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія
Викладач (-і)	Литвин-Кіндратюк Світлана Данилівна
Контактний телефон викладача	067 34 24 708
Е-mail викладача	svitlana.lytvyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок 14.00 ауд. 518 (факультет психології) https://knf.pnu.edu.ua/hrafik-konsultatsij/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «Психологія» має на меті сприяти розумінню студентами загальних закономірностей психіки людини, її основних процесів та станів, їх функціонування, підвищити професійну, зокрема соціальну, психологічну, здоров'язберігаючу компетентність студентів в психолого-педагогічному аспекті, спонукати студентів до наукових досліджень у галузі педагогічної психології. Основним завданням теоретичного курсу є опис структури психіки людини й її психічних процесів, станів та властивостей, структури особистості та її функціонування в соціальному та педагогічному середовищах.

Зміст дисципліни охоплює основні психологічні концепції і теорії загальної, соціальної та педагогічної психології, специфіку фахової термінології, аналіз сучасних поглядів на дискусійні психологічні проблеми в контексті педагогічної взаємодії в освітньому просторі (відмінності інтелекту та емоційного інтелекту, структура та індивідуально-типологічні особливості особистості, вплив стресу на функціонування психіки). Зазначений курс спрямовано на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування психологічної наукової літератури.

Методи навчання: інтерактивна лекція, дискусії, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота.

Методи контролю: індивідуальне опитування, тестування, письмова робота

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Дисципліна має на меті забезпечити студентів знаннями теорії психології в межах низки її галузей (загальна психологія, соціальна психологія, педагогічна психологія) і необхідним мінімумом психологічної фахової термінології для подальшого застосування у процесі професійної діяльності і проведення наукових психолого-педагогічних досліджень, розвиток психолого-педагогічної рефлексії та навичок самодіагностики елементів педагогічної майстерності.

Основні цілі навчальної дисципліни: аналізувати основні наукові досягнення психологічних досліджень, застосовувати їх під час опрацювання психолого-педагогічних проблем; систематизувати матеріал про феномени психіки й особистості, їх різновиди в звичних та екстремальних умовах; самостійно опрацьовувати й аналізувати наукову інформацію з психологічних досліджень психічних пізнавальних, мовленнєвих та емоційних процесів та індивідуально-типологічних особливостей особистості, які необхідні для впровадження у подальшу викладацьку практику в умовах миру та війни.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях освіти, навчання англійської мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови (німецької або французької) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів психолого-педагогічних та філологічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Компетентність володіння державною мовою:

Здатність вільно спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Громадянська компетентність:

Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК3. Соціальна компетентність:

Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК5. Лідерська компетентність:

Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК6. Підприємницька компетентність:

Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

Фахові компетентності

ФК3. Предметно-методична компетентність:

Здатність моделювати зміст навчання іноземної мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК5. Психологічна компетентність:

Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК6. Емоційно-етична компетентність:

Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ФК7. Компетентність педагогічного партнерства:

Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК8. Інклюзивна компетентність:

Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього

середовища; надавати педагогічну підтримку особам з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ФК9. Здоров'язбережувальна компетентність:

Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби).

ФК14. Інноваційна компетентність:

Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ФК16. Рефлексивна компетентність:

Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної/педагогічної діяльності і визначати індивідуальні навчальні/професійні потреби.

Програмні результати навчання

ПРН3. Зберігати та примножувати моральні, національно-культурні, наукові цінності і досягнення українського суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу, суспільство, мову та культуру.

ПРН4. Мати навички управління складною професійною діяльністю або проектами; проявляти ініціативу, генерувати нові ідеї для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності в галузі обраної освітньої спеціальності/спеціалізації та нести відповідальність за вироблення та прийняття ефективних рішень у непередбачуваних робочих/навчальних контекстах.

ПРН8. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм і попередніх результатів навчання учнів; добирати доцільні, актуальні форми і методи навчання, дидактичні засоби відповідно до мети і завдань навчального заняття.

ПРН9. Планувати, організувати та здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їх здібностей, інтересів, освітніх потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

ПРН10. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів); використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів під час підготовки та проведення навчальних занять для формування в них розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння вирішувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань з різних освітніх галузей, розвитку системного мислення.

ПРН13. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично оцінювати, аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН15. Створювати умови, застосовувати стратегії та практики, що сприяють формуванню в учнів позитивної самооцінки, мотивації до навчання та ефективної взаємодії; проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення емоційного, психічного та

фізичного здоров'я – свого, учнів, інших учасників освітнього процесу; використовувати здоров'язбережувальні методики та технології у навчальній і позанавчальній діяльності; вміти надати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби).

ПРН16. Взаємодіяти конструктивно на засадах партнерства з учнями, колегами, батьками, залученими фахівцями для проектування, організації та забезпечення функціонування ефективного, здорового, безпечного й інклюзивного освітнього середовища.

ПРН17. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття та концепції обраної освітньої спеціальності/спеціалізації, вміти застосовувати їх для організації процесу навчання, виховання і розвитку учнів, формування в них уявлень про навчальний предмет на основі сучасних наукових досягнень.

ПРН18. Збирати, систематизувати, аналізувати й інтерпретувати дані реального освітнього процесу та застосовувати їх для прогнозування, планування, організації та реалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, проведення прикладного мікродослідження з методики навчання іноземних мов/зарубіжної літератури, презентувати його результати.

ПРН21. Розуміти основні проблеми освітнього процесу, застосовувати інноваційні підходи, доцільні наукові методи пізнання та навчальні технології для їх розв'язання та запобігання; інтегрувати інновації у власну педагогічну практику вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури, адаптувати їх до умов освітнього процесу з урахуванням особливостей закладу освіти та індивідуальних потреб учнів.

ПРН22. Аналізувати можливості, визначати оптимальні зміст і форми подальшого особистого професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних потреб; планувати, організовувати та здійснювати процес свого подальшого навчання, самоосвіти та саморозвитку із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.

ПРН23. Критично оцінювати власну навчальну, педагогічну діяльність, здійснювати її моніторинг; будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення з урахуванням відповідності власних фахових компетентностей чинним вимогам, а також освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні/семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2	014 Середня освіта	1	О

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
ТЕМА 1. Предмет психології, її актуальні завдання, місце в системі наук в контексті концепції суспільства ризику та стабілізації суспільного розвитку в умовах війни. Історія та основні етапи розвитку психології, провідні наукові школи та їх здобутки, знані вчені-психологи ХХ століття, їх погляди, місце загальної, соціальної й педагогічної психології в системі наук та психологічних галузей.	2	1	10

<p>Методологія та методи психології. Поняття методології та парадигми в науці. Класифікація методів психологічного дослідження, розрізнення методів психодіагностики та психокорекції, Основні категорії загальної психології, соціальної та педагогічної психології.</p>			
<p>Тема 2. <u>Пізнавальні процеси.</u> Сутність психічних процесів, та їхні види. Пізнавальні психічні процеси: відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява. Види відчуттів та класифікації. Види сприймань, соціальне сприймання. Пам'ять, її значення та функції, теорії пам'яті. Сутність процесів пам'яті, їх характеристика. Види пам'яті та їх класифікації. Індивідуальні особливості розвитку пам'яті, прийоми та способи тренування пам'яті, Сутність мислення та його зв'язок з мовою, особливості процесів уяви.</p>	4	1	5
<p>Тема 3. <u>Емоції та почуття, увага.</u> Феномени емоційної сфери: емоції та почуття в житті людини, їх види, розуміти фізіологічну основу емоцій, теорії емоцій. Емоційні стани та їхні види в умовах повсякденності та військового стану. Поняття інтегральної емоційної здібності – емпатії (емоційний інтелект.). Поняття волі, вольові якості (теорії волі, формування вольових якостей). Види та властивості уваги, методи їхнього дослідження.</p>	2	2	10
<p>Тема 4. <u>Мова та мовлення.</u> Психолінгвістичні засади вивчення феноменів мови та мовлення. Види мовлення, особливості розвитку видів мовлення в онтогенезі, індивідуальні особливості мовленнєвого розвитку. Процеси мислення й мовлення, психологія слухання й говоріння, розуміння тексту, переклад тексту як психологічна проблема, зокрема у вивченні німецької мови.</p>	2		5
<p>Тема 5. <u>Теоретичні засади вивчення особистості.</u> Генеза поглядів нас сутність особистості в психології, основні теорії особистості. Індивідуально-типологічні особливості: темперамент, характер, здібності. Основи диференційна психології особистості: сутність понять темперамент, характер, здібності, порівняльна характеристика. Теорії темпераменту, типи та психологічні властивості темераменту. Сутність феномену характер, структура рис характеру та його розвиток в онтогенезі, акцентуації характеру. Загальні та спеціальні здібності, обдарованість та талант, лінгвістична обдарованість та здібності.</p>	2		5
<p>Тема 6. <u>Соціальна психологія та її проблеми.</u> Соціально-психологічний аспект дослідження особистості, історія становлення галузі, французька школа соціальної психології (Г.Тард, С. Московічі, Г. Лебон). Особливості моделей соціалізації. Соціально-психологічні особливості комунікації, її перцептивна, комунікативна, інтерактивна</p>	2	2	5

сторони. Особистість в контексті малої групи. Їх класифікація: малі та великі групи. Застосування прийомів соціометрії як методу дослідження малих груп, зокрема учнівських колективів. Поняття соціально-психологічного тренінгу, психологія учнівського колективу як малої групи в ситуаціях повсякденного життя та екстремальних ситуаціях війни			
Тема 7. Педагогічна психологія. Особистість в освітньому просторі. Зміст предмету педагогічної психології та її категорії - поняття «освітній простір», його види, інклюзивний та безпечний освітній простір. Проблеми педагогічного спілкування крізь призму особливостей особистості учителя та учня, розуміння вчителем учня. Феномени професійна компетентність, такт та майстерність вчителя, викладача, феномен педагогічної рефлексії. Типологія учнів та студентів, поняття педагогічної взаємодії та педагогічного конфлікту, проблеми профілактики та подолання. Психологічні проблеми методики викладання іноземних мов та літератури в загальноосвітній школі	2	2	5
Тема 8. Психологія творчості. Особистість та творчість. Поняття психології творчості та психології мистецтва, їх завдання та актуальні проблеми в контексті естетизації способу життя школярів. Проблеми психологія літературної творчості та особистості митця крізь призму вивчення перекладу та літературних творів в загальноосвітній школі. Закономірності психології сприймання та розуміння літературних творів. Психологія мистецтва, бібліотерапія та терапія поезією.	2	2	5
Тема 9. Психологія здоров'я та здоров'язберігаюча поведінка. Практика надання психологічної допомоги: профілактика стресу в умовах війни. Види надання психологічної допомоги, їх мету, завдання, техніки: 1) психологічне консультування та його види; 2) психодіагностику; 3) психокорекцію, її вікові аспекти та види; 4) психопрофілактику. Поняття стресу, психологічної травми та їх запобігання, явище ПТСР.	2		10
ЗАГАЛОМ:	20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.		

	<p>Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на лекційному/практичному занятті); підсумковий (перевірка письмового індивідуального завдання; тест у системі дистанційного навчання). Система оцінювання навчальної дисципліни складається з таких компонентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторна робота (25 % від загальної кількості балів за курс (100%) – активна участь під час лекційних і практичних занять). 2. Самостійна робота (15%). 3. Підсумкове тестування (10%). 4. Письмовий екзамен (50%, з яких: виконання теоретичного завдання (тест формату «множинний вибір») – 30%; практичного завдання – 20% від загальної кількості балів). <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час екзамену. Студент, який не набрав 50 балів, до екзамену за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання екзамену за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Передбачено одне письмове підсумкове тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, які охоплюють 40 запитань (максимальна кількість балів 10 балів). Правильна відповідь оцінюється в 0,25 бала.</p> <p>Самостійна робота: Самостійно оберіть дві статті з психології українською та англійською мовами з проблематики загальної, соціальної та педагогічної психології для написання коротких анотацій. Оформіть самостійне завдання згідно вимог як Word документ. Самостійно оформіть статистичний та якісний опис, апробацію, висновки до завдань з психодіагностики рівня розвитку педагогічних здібностей, індивідуальних особливостей властивостей уваги, розв'язання соціометричних задач, опису прийомів психокорекції засобами бібліотерапії, які проводилися на практичному занятті.</p> <p>Критерії оцінювання: Вага виконання завдання (завдання виконані згідно вимог, подані на перевірку вчасно) – 5% Розуміння теоретичних основ навчального матеріалу – 5% Демонстрація практичних умінь: робити підготовки анотацій та укладати бібліографічний опис наукових джерел 5%. Разом: 15%</p>
<p>Семінарські (практичні) заняття</p>	<p>Оцінюється відвідуваність 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою та 5-ти лекцій за 1 бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як арифметична сума балів за всі практичні та лекційні заняття.</p> <p>Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє</p>

	<p>основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов’язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>При виставленні рейтингового підсумкового балу обов’язково враховується активність студента під час семінарських занять; присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять.</p> <p>При виставленні допуску до екзамену враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин (30 балів), бали тематичного тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua (20 балів) та бали, отримані за опрацювання навчального матеріалу під час самостійної роботи студента (20 балів), що контролюється протягом тижня контролю самостійної роботи (КСР).</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована. Здобувачеві пропонується екзаменаційне завдання з двох завдань – тест формату (множинний вибір) і одне практичне завдання (20 балів). Максимальна кількість балів за іспит – 50 балів.</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2.</p> <p>Критерії оцінювання теоретичного завдання письмового іспиту (макс. 30 балів):</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру,</p>

	<p>виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>Критерії оцінювання практичного завдання письмового іспиту (макс. 20 балів):</p> <p>«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, логічно мислить, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано мислить, має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, проте плутає поняття, відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>Зразок практичного завдання письмового іспиту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розв'язати соціометричну задачу. Визначити статус кожного члена групи за формулою. 2. Розв'язати соціометричну задачу. Визначити згуртованість учнівського класу за формулою
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#).

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafiikom-u-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

Перезарахування освітніх компонент:

Процедуру перезарахування унормовано [Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці](#) та [Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з психології на платформах Coursera, Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Арттерапія для дітей. 88 технік для роботи з найпопулярнішими запитами. Під ред. Тетяни Курганської. Київ: ТОВ «7БЦ», 2023. 296
2. Батлер-Боудон Т. Психологія. 50 видатних книг. Ваш путівник найважливішими роботами про мозок, особистість і людську природу; пер. з англ. Т. Микитюк. Київ: Форс Україна, 2022. 512 с.
3. Вайтгед Л. Подолати розлади харчової поведінки/ пер. з англ. І. Грицюк, (Серія «Сам собі психолог»). Львів; Вид-во Католицького університету, Свічадо. 2014. 112 с.
4. Гаджієв Р. Лінгвістика на карті світу. Київ: Віхола, 2023. 384 с.
5. Гоян І.М. Палій А.А. Методи діагностики психічного розвитку дітей/ За ред. А.А. Палія. Івано-Франківськ:Симфонія-форте, 2014. 652 с.
6. Губенко І.Я. Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології. Підручник, Київ «Медицина», 2018. 312 с.
7. Джонсон Д.Д. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. Київ. Академія, 2003. 286 с.
8. Дзюбка Л. Гриценюк Л. Діагностика навчальної мотивації: збірник методик Київ: Шк. світ, 2011. 128 с.(Бібліотека «Шкільного світу»).
9. Енциклопедичний словник з арт-терапії О.Л. Вознесенська, О.М. Скнар, О.А. Бреусенко-Кузнецов, О.О. Деркач, Ж.Л.В. Мова, за заг. ред. О.Л. Вознесенської. Київ: Вид. ФОП Назаренко Т.В., 2017. 312 с.
10. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. пос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 384 с.
11. Мова і мовлення в просторі наукової і практичної діяльності психологів: монографія за ред. В. В. Андрієвської. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013, 140с.
12. Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 416 с.
13. Мясоїд П.А. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія. Київ: Ліра-К, 2020. 364
14. Організація самовдосконалення майбутніх педагогів на основі діагностики схильності до професійної діяльності: метод. реком. / [уклад. Б. Кіндратюк, С. Литвин-Кіндратюк]. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка, 2023. 53 с.
15. Основи практичної психології / Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н.: ідручник. Київ: Либідь, 2015. 536 с.
16. Палій А.А. Диференціальна психологія. Курс лекцій. Івано-Франківськ, ВДВ ЦТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаніка. 2007. 776.
17. Подоляк Л., Главник О. Основи педагогічної психології. Київ, Главник, 2006. 116 с.
18. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Харків: Віват, 384 с.
19. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. Київ, «Професіонал», 2006. 288
20. Проблемний підліток і проблеми підлітка/ упоряд. Тетяна Червенна. Київ: Шкільний світ, 2010. 128
21. Ритуалізована поведінка в діловому спілкуванні Методичні рекомендації. Автор-укладач Литвин-Кіндратюк С.Д. Івано-Франківськ, 2012. 29 с.

22. Основи педагогічної психології «психологія виховання». Навчальний посібник. Київ.: Главник. 2006. 112 с. (серія «Психол. інструментарій»).
23. Скринінг шкільного життя. Методика комплексного психодіагностичного вивчення стану навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 72 с.

Додаткова:

1. Литвин-Кіндратюк С.Д. Предмет соціальної психології мистецтва у вимірах історіоризації *Збірник наукових праць: психологія*. Івано-Франківськ: Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. Вип. 22, С. 7 – 15.
2. Литвин-Кіндратюк С.Д. Етикетна компетентність та іншомовний дискурс: психолого-історичний вимір/ Подолання мовних комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура: збірник наукових праць/ за заг ред. А.Г. Гудманяна, О.В. Ковтун. К.НАУ, 2017. С.
3. Литвин-Кіндратюк С. Дискурсивний вимір морально-етикетної компетентності особистості / Світлана Литвин-Кіндратюк // Психологія особистості. 2014. №1. С. 157 – 167.
4. Психологія дитячих страхів/ Надія Пов'якель, Оксана Складенко. Київ : Шк. Світ, 2011. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»)
5. Психологія: Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. 3-тє вид., стереотип. Київ: Либідь, 2001. 560 с.
6. Савчин М. Методологеми психології. монографія. Київ Академвидав, 2013. 224 с.
7. Солодухов В. Л. Використання казки в процесі активного соціально-психологічного навчання. Слов'янськ: ПП «Канцлер», 2004. 112 с.
8. Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя: монографія / НАПН України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2020. 160 с.
9. Gleitman, Henry. Psychology. W. W. Norton & Company Ltd., New York. 4-th edition 801 p.
10. Kiesel A., Spada H. Leehrbuch Allgemeine Psychologie. Hans Spada Verlag, Bern, Stuttgart. 4-e Auflage 2018. 616 s.
11. Strobach T., Wendt M. Allgemeine Psychologie. Berlin, Heidelberg Springer, 2019.

Інтернет-ресурси

1. Лозова О.М. Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: навчально-методичний посібник. Київ, 2010. 143 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5468/1/O_Lozova_PAZIM.pdf
2. Психологія мовлення й психолінгвістика: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / За заг. ред. Л.О. Калмикової. Київ: Переяслав-Хмельницький пед. інс-тут, вид-во «Фенікс», 2008. 245 с.
https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf
http://pidruchniki.com/19580302/psihologiya/zagalni_zasadi_vikovoyi_psihologiyi
<http://westudents.com.ua/knigi/492-vkova-psihologiya-sergenkova-op.html>
http://www.lib.nau.edu.ua/BooksForNAU/2012/Vikova_Psyhologiya_Sergienkova2011.pdf
<http://social-science.com.ua/subject/69>

http://elibrary.kubg.edu.ua/5703/1/V_Kutishenk%D0%BE_PRVPp.pdf

Викладач: Світлана ЛИТВИН-КІНДРАТЮК, кандидат психологічних наук, доцент
кафедри психології розвитку